

2. Shortening is a productive and active way of word-formation in the English language. There are three main types of shortened words: clippings, abbreviations and blendings, abbreviations which are commonly used.

3. The wide usage of shortened words can be explained by ever-increasing tempo of every-day life and by the law of economy of time and space that works at the present-day stage of language development.

4. Shortenings are characteristic to all spheres of human activity, but are best reflected in various types of slang, in mass media and in the language of science and technique.

Literature:

1. Андрушина Г. Б., Морозова М.Н. Лексикологія англ. языка: учеб. пособие для студентов. 2-е изд., М. Дрова, 2000. 288 с.

2. Арнольд И. В. Лексикология соврем. англ. языка. М: Высш. шк., 1986. 295 с.

3. Раевская Н. М. Лексикология англ. языка. М: Высш. шк., 1978. 230 с.

МІЖКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Мартинюк Х.Є.

*студентка факультету філології і журналістики,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Прискорена глобалізація усіх процесів життєдіяльності суспільства та зближення мовних культур різних народів розвинули інтерес багатьох дослідників та мовознавців до проблем міжкультурної комунікації.

Відповідно до цих процесів, у сучасних лінгвістичних та перекладознавчих дослідженнях у сфері міжкультурної взаємодії мова почала розглядатися вже не лише як засіб комунікації, але і як засіб категоризації досвіду певного етносу, його соціальної й культурної взаємодії, як розкриття його самобутньої культури та бачення навколишнього світу.

Вагомим фактором у досягненні успішної міжкультурної взаємодії є переклад, оскільки він постає перед нами в ролі своєрідного провідника між мовними кодами різних етносів, що допомагає нам переносити реалії вихідного тексту за допомогою лексичного складу мови перекладу з одного мовленнєвого та культурного середовища до іншого.

Тому дослідження та пошуки шляхів досягнення успішної взаємодії між представниками різних лінгвокультурних середовищ є одним із найбільш актуальних питань в теперішні дні.

Міжкультурна комунікація в сучасному світі являє собою багатоаспектну і багатофункціональну систему взаємодії представників різних культур –

індивідів, груп, які реалізують свої інтереси, потреби, мотивації у різних сферах життєдіяльності.

Ефективність взаємодії у даному виді комунікації залежить від адекватного знання, розуміння та інтерпретації символічних знаків та маркерів соціального простору, а також оперування мовними засоби передачі поняття об'єктів соціальної реальності. Адже текст як знак певної культури тісно пов'язаний з культурним контекстом минулого, теперішнього і майбутнього. Тож міжкультурна комунікація має справу з розумінням та порозумінням, що означає: розуміти чуже і водночас бути зрозумілим, спілкуючись чужою мовою [1, с.111].

Процес комунікації містить в собі певні комунікативні одиниці, що можуть суттєво відрізнятись у світових культурах.

Так, наприклад, за допомогою різних мов відтворюється один і той самий фрагмент реальності, але його мовна репрезентація має різні варіації, що відображають відмінне бачення й своєрідність пізнання цього світу через призму конкретної мови.

Наприклад, в українській мові знаходимо слово «барвінок», яке асоціюється в нас із вічним нев'янучим коханням, нестаріючим життям, тому з барвінком українці віками сплїтали весільні вінки. Натомість у російській назва тієї самої квітки буде звучати як «могильник», що асоціюється із кладовищем, смертю, а в англійській мові зустрічаємо «periwinkle».

Ще одним прикладом може слугувати вираз «відзначати новосілля», що в російській мові набуває форми «праздновать новоселе», в англійській – «celebrate, have a housewarming».

Окрім вияву специфічних національно-мовних картин світу, міжкультурна комунікація характеризується також цілим рядом відмінностей. Ці чинники мають лінгвістичний й екстралінгвістичний характер. Так, зокрема, до даної категорії особливостей дослідники відносять реалії, тобто назви об'єктів і процесів, що є характерними для життєдіяльності певної лінгвокультурної спільноти.

Серед таких реалій можна виокремити традиції, звичаї, обряди, свята (приміром, Halloween, що святкується в США та Великобританії, Thanksgiving Day – традиційне свято усіх американців, та Bonfire Night – одне з найулюбленіших святкувань жителів Великої Британії, а також Good Friday – Страсна П'ятниця, Palm Sunday – Вербна Неділя, тощо).

Також до цих реалій можна віднести назви історичних та архітектурних пам'яток, площ, вулиць, фірм та періодичних видань (Westminster, Mansion House, White House, Downing Street, Whitehall); імена міфічних персонажів, національних героїв і діячів (Мавка, Чугайстер, St. Nicholas, Santa тощо); фразеологічні звороти, вислови, прислів'я, порівняння (I don't think I'll go there; Old Glory (одна з назв американського прапора поряд з «Stars and Stripes») тощо) [2].

У даному випадку при перекладі надзвичайно важливим є перенос даних лінгвокультурних реалій на інший національний ґрунт, а не уникнення

вживання цих слів та словосполучень чи нейтралізація їх експресивно-емоційних значень.

Результатом діяльності перекладача є своєрідне злиття культур оригіналу та перекладу, що сприяє взаємозбагаченню обох мов, адже докорінні відмінності між культурами та мовами світу стають чудовим підґрунтям для збагачення одне одного шляхом самоусвідомлення та пізнання. Тому кожен перекладач, що виступає медіатором у процесі міжмовної комунікації, повинен не лише добре володіти рідною мовою та тією, з якої ведеться переклад, але й мати ґрунтовні екстралінгвістичні знання, аби допомогти реципієнту уникнути проблем нерозуміння.

Тож, формування перекладацької компетенції залежить не лише від знання мови, а й від знання і розуміння реалій культури, до якої належить вихідний текст [3, с. 52].

Чіткість перекладу може бути досягнута лише за допомогою перенесення в інший мовний простір не просто слів та словосполучень, що використовуються для позначення тих чи інших лінгвокультурних реалій, а більш конкретних чинників структурної організації контексту першоджерела. «Перекладач повинен «розкласти» текст оригіналу на окремі елементи, а потім знову «скласти» його у нову структурну єдність, але таким чином, щоб у читачів перекладу виникали образи і асоціації, співмірні з образами і асоціаціями, які виникають у читачів першотвору» [4, с. 261].

У праці нами були розглянуті лише деякі аспекти перекладу, пов'язані з міжкультурною комунікацією. Серед них вагому роль посідають проблеми відтворення та способи передачі контекстуального значення лінгвокультурних реалій, притаманних конкретному мовному середовищу.

Література:

1. Штепуляк О.С. Міжкультурні аспекти перекладу та їх роль у фаховій підготовці майбутніх перекладачів: Молодий вчений, 2016. С. 110-113.
2. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики. Харьков: Штрих, 2001. 386 с.
3. Лучинская Е.Н. Смысл, текст и ситуация в социокультурном подходе к анализу художественного текста: Язык в мире и мир в языке. Сочи, 2001. С. 55-56.
4. Лановик З.Б. Художній переклад як проблема компаративістики Літературознавча компаративістика: навч. посіб. за ред. Р. Т. Гром'як; упоряд.: Р. Т. Гром'як, І. В. Папуша. Тернопіль, 2002. С. 256-272.